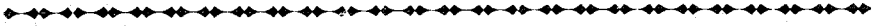

۱ مايس
۱۳۴۱

تورک تاريخ انجمنی مجموعہ سی

اون ہشتمی سنہ
۹۰۷ (۸۶)

علاءالدین بک

(سکزنجی صاییدن مابعد و ختام)

شو ایکی مورخ عربی، علاءالدین بک نه تاریخ وفاتی، نه ده خلقی کو ستردگری اورخان بک کیفیت جلوسی حقنده بر صراحت ویرمیورلر. بالکنز علاءالدین بکی، ایکنجی پادشاه آل عثمان کو ستریورلر .

• ماشق پاشا زاده پیر احمد چلبی (تاریخ آل عثمان) آدلی اثرنده دیورکه : « باب - آنی بیان ایدرکم عثمان غازی الله رحمتنه واردی آندن صکره اورخان غازی نیلدی آنی بیلدرر . چونکم آتاسی کیندی . قرداشی «علاءالدین پاشا» یله بر آرایه کلدیله . آخر حالی نیسه کوردیلر . اول زمانده «اخى حسن» واردیکم آنک تکیه سی دخی واردر بروسه ده حصار ایچنده بک سراینه یاقیندر و دخی اول زمانده اولان عزیزلر جمع اولدی . عثمانک مالی واری یوقی دیو تفتیش ایتدیلمک میراث اولنه بو ایکی قرداش آراسنده .

« بو فتح اولان ولایت وار انجق . آتجه و التون هیچ یوقدر . عثمان غازی بک کیجه بر صرتق تکلتیسی و بر یانجی و بر طوزلنی و بر قاشیقنی دخی واردی . و بر سوقان ادیکی دخی واردی . و بر قاج ایوجه آتلی دخی وار و بر قاج سوری قویونی دخی وار . شمدیکی حینده بروسه نواحیسنده یوروین قویون آنددر . سلطان اوکنده بر قاج یوکروک یوندی و بر نیجه چفت اوکوزی دخی واردی . آبروق نسنه بولندی . و هم قالدی . اورخان غازی قرداشنه ایدر سن نه دیرسین . قرداشی علاءالدین ایدر بو ولایت حقکدر . زیرا که چوبان کرکدر بو ولایتک حالی کوره و باشاره و هم اکا اسباب دخی کرک . ایمدی اسباب اولدرکم بو یوندلر پادشاهک اوله و هم بو قویونلر پادشاهک اوله . ایمدی بزم قسمت ایدمک نه مزوار که قسمت ایدم دیدی . اورخان غازی ایدر کل ایمدی اول چوبان سن اول دیدی . علاءالدین ایدر کل قرداش اتامزک دطاسی و همتی سنکله در . انکچونکم کندی زماننده عسکری سکا قوشمش ایدی . ایمدی چوبانلق دخی سنکدر دیدی و هم بو عزیزلر دخی بو

قبول ایتدیله . اورخان غازی ایتدی ایمدی سن بکا پاشا اول دیدی . علاءالدین قبول ایتدی «کت» اوواسنده «قرده» (۱) دیرلر برکوی واردر . انی بکا ویر دیدی . اورخان قبول ایتدی . اول کوی اکا ویردی . علاءالدین دخی کوکرتلی ده تکیه یاپدی . بروسه قابلوچه سنه کیرم چک یرده بر مسجد یاپدی . یاننده ساکن اولدی . تا بو زمانه دکین اولادندن واردی . » (ص ۳۶ و ۳۷)

کال پاشا زاده مولانا شمس الدین احمد شاه چلی تاریخنده دییورکه : رؤس خدم و وجوه حشم اولو اوغلی ارخان ریاسته لایق کوردیلر . اتفاقه انی سلطنت سریرینه کچوردیلر . باشنه امارت تاجنی اوردیلر . اول دخی انلری یولو یرنده مقرر ایدوب رعیتی و لشکری رعایت ایلدی . امور جمهوره حسن نظامله انتظام و یروب ولایتی و کشوری صحابت ایلدی . سچی قردادشی علی پاشایی یاننده وزیر ایتمک استدی . قبول ایتدی و رضا و یرمدی . مملکت مصلحتنوک اراسنه کیرمدی . فراغت اختیار ایلدی . شهرستان شهرندن چقوب طاق و رواق اعتباری یقوب کنار کوی خولده عزلت ایلدی . کته اوواسنده قوطره دیرلر برکوی واردی قردادشندن انی استدی الدی . اول کوشده سجاده عبادتی صادی . ازاده لر سلکنده منسلک اولدی قالدی . بروسه کنارنده کوکرتلی جوارنده بر تکیه عمارت ایلدی . قلعه ایچنده ایکی مسجد یاپوب اولنجه حقه عبادت ایلدی . « ملت کتبخانه سنده (۲۵) نومورده مقید .

زعیم محمد بک (جامع التواریخ) آدلی اثرنده دییورکه : « اورخان غازیدن بزرکتر علی پاشا نام برادری وار ایدی . سلطنت برادرم اورخانک اولسون بکا لازم دکلدردیو اکابر و اشرافه کلمات ایتمکله اورخان غازی مشارالیه برادرلرینه اعلا قرا و ضیاع احسان ایدوب منشور هایونله ویردی . اما اورخان غازی امور سلطنتده جمله رأی و تدبیرین برادری علی پاشا ایله مشاوره ایدوب انک امرندن اصلا تجاوز ایتزدی »

مؤرخ محمد بک ، سکته ضربی ، یکیچری اوچاغنک احداثی ، البسه عسکریه نیک تمیزی علی پاشانک ، یعنی علاءالدین بکک تدبیریه اولدیغنی بیان ایتدکن صوکره شو روایتی نقل ایدیور :

(۱) کت ، کتهدن و (قرده) ده (قودره) دن سهو و محرف اولدیغنی دیگر مورخلرک ضبطندن ووقیه سندن اکلاییلر .

« بو احوال واقع اولیجق حلال مشکلات علی پاشا برادر اورخان دار اخرته رحلت ایدوب اورخان غازی وحید قالدی و اندن اورخان غازی توکل خدا ایدوب جند اسلام ایله قلعه ازیق اوستنه یوریوب » (نورعثمانیه کتبخانه سنده (۳۲۷۰) نومروده مقید) .

رمضان زاده نشانجی محمد بك (زبدۀ تواریخ) آدلی اثر مطبوعنده « تفصیل اولاد اجماد عثمان غازی سلطان اورخان ولادتش سنه ۶۷۸ علاءالدین پاشا وفاتش دربیغا طریق مشایخه سلوک ایدوب مزار شریفی بروسه ده در . » (ص ۹۴) دیور . عالی چلبی (کنه الاخبار) آدلی اثر مطبوعنده سلطان اورخانک وزراسنی بیان صره سنده دیورکه : « اکرچه که ابتداء آیین دولتری اولغین وزیر نامنه بللوبشلو مشیر ومرجع صغیر و کبیر یوغدی . لکن عثمان خان غازی اولادندن اورخان کشور کشا باباسی عصرنده سر عسکر نامدار ودیکر فرزند ارجمندی (علی پاشا) دایما یانلرنده کشت کار و کذارو ملاذ کبار وصغار اولوب فی زماننا کوریلن وکالت خدمتی انلر ادا ایدرلردی واتراک قبیله سی ماییننده فرزند مهتره (پاشا) دنیلیمک عادت اولغین شهزاده مزبوره کبرسننه بناء پاشا دنیلوردی .

« فلاجرم انلرکه خدمت وزارتده ثابت قدم اولدیلر بین العسکر علی پاشا نامیله شهرت بولدیلر . حتی اورخان اولادندن سلیمان پاشا دخی هم وزارت و هم فرزند مهتری اولغین بو خصوصک سحتنه دلالت ایلدی (!) اما مزبور علاءالدین پاشا علم وزهد وصلاحه انکشت نما و کثرت عبادت وطاعتله تارک دولت دنیا اولغین هرچندکه امارت تکلیف اولندی قبول ایلدی و مقتضای نفسانیه اوزره لذائذ جاه و جلالدن بهره مند اولالم دیدی . مزبور علی پاشا باباسی عثمان خانه وزارت ایشدکدنصکره قرنداش اورخانه دخی وکالت ایلدی . حتی بروسه فتحندنصکره سلطان اورخان بیاض اسکف کیمک وعموماً عسکر اسلام قرمزی پورک کیمک ولاله زار کبی میدان کارزارده ممتاز کورنمک و اول تاریخه کلنجه شاه سلجوقی نامنه اولان خطبه و سکه اورخان غازی نامیله عنوان بولمق وزیر مزبورک عرض والتفاسی ایله واقع اولدی » (ج ۴ ، جز ۱ ، ص ۴۹ و ۵۰)

منجم باشی درویش احمد افندی (جامع الدول) آدلی اثرینک مترجمی اولان (صحائف الاخبار) ده دیورکه : « اکبر اولادلری علاءالدین پاشا اولوب شیخاده بالینک

گرمه‌لری ماخون خاتوندن تولد و پدرا لیرینک وزیر یی مثابه‌سندہ اولمشلر ایدی. صکره دولت دنیادن دست کشیده وجد عالیلری اده‌بالی حضرت تیرینک خدمت‌ترین اختیار ایتمشلردر. سلطان غازی وفاتندن صکره اورخان غازی سلطتی بونلره تکلیف ووافر ابرام ایتدی. لکن قبول ایتدیلر. بعده زیاده‌الحاح ایدوب وزارت‌لری منصبن برای خاطر بر مدت قبول ایدوب صکره اندن دخی اعتراض ایلدی. بروسه‌ده بر مسجد شریف وکوکوردلو قریبنده بر زاویه بنا بیورمشلردر اکثر اوقاتی علما و فقرا و سیاحین ایله صحبت اوزره گذران ایدوب اورخان حضرت‌لری انلره کته نواچیسندہ قوروی (۱) خاص تعیین بیوردیلر. اول حال اوزره فوت اولوب بروسه‌ده قالن اولاد واحفادینه سلاطین عثمانیه ا کرام ایدرلرایدی حیاتنده برجنکده شهید اولمشدر رحمة‌الله‌علیه « (ج ۳، ص ۲۸۲)

لکن منجم باشی بوندن صوکره (۷۲۸) سنه‌سی وقایعی بیان ایدرکن دیورکه : « و بعض روایتده بروسه شهری بوسنده دارالملک انخاد بیوردی . شهریار حضرت تیرینک بیوک برادرلری علاءالدین پاشا حضور هایونه کلوب لوازم سلطنتدن اوچ ماده ایراد بیوردیلر . بری سکه نام هایونلرینه اولمق ، زیرا اولوقته‌دک سلاجقه نامنه ایدی . ایکنجیسی سائر ناسدن ممتاز اولمق ایچون لباسلری تغیر اولمق اوچنچجیسی پیاده عسکره خزینه‌دن علوفه تعیین اولمق . شهریار حضرت‌لری اوچنی دخی قبول و ۷۲۹ سنه‌سی ابتداسنده سکه نام هایونلرینه ضرب اولدی ، (صحائف‌ال‌اخبار ج ۳ ص ۲۸۵)

قره چلبی زاده عبدالعزیز افندی (روضة‌الابرار) آدلی تاریخنده دیورکه : « قلمرو حکومت آل عثمانیده رایج اولان اجناس نقود اسلامی سلاطین عثمانیه ایله مسکون ایکن مسند آرای ایوان وزارت اولان برادرلری علاءالدین پاشا صواب‌دیددی اوزره وجوددرهم و دنانیر نام نامیلرله زینت پذیر اولدی . »

عالی چلبی بو سکه مسئله‌سندہ دیورکه : « وجبت سلطان اورخانده سکه وخطبه‌یه تهالک یوغیدی . همان مقتضای فوادلری شب و روز اعلاء کلمه علیسا و کفار (۱) جامع‌الدوله (قورو) یرنده « دکآن اخوه قدعین لمصارفه ناحته فودره‌من‌کته » یازیلیدر . ترجمه‌سندہ « برادری اورخان غازی مصارفته کته قضا‌سندن فودره ناحیه‌سنی تعیین ایتمشدر « دینه‌جکدی . فودره قریه‌سی ، هر حالده بر قورودن عبارت دکدر .

خا كساره جهاد و غزا اولمشيدى وقتا كه جاه و جلالله بروسه يه كلديلىر . برادرلى علاءالدين پاشا ايله مملكت امورىنى مشاوره قىلديلىر . انلر غايتده عاقل ودانا وتديبر دلپذير ايله بين الامرا انكشت نما اولمغين اولاسكه و خطبه نامكزه اولمق كر كدر ديو ترغيب ايتديلىر . ثانياً امتياز ايچون عسكره مخصوص بعض كسوۀ كونا كون لازمدر ديو بيلديرديلر . ثالثاً لازمه فتح وتسخير ومهمنه شهر يار كشور آتلولويياده لشكرى تكثير و رعايا اولادندن نيجه برارلىرى پياده نامنه يازوب بونلره باشبوغ تعيين ايدوب زمرة غزائى توفيردر ديو اعلام ايلديلىر . ا كرچه قره حصارده اده بالى اقرباسندن طورسون فقيه نام عزيز عثمان خان نامنه خطبه اوقاسى مسطوردر . اما سكه و خطبه توأمين اولوب بربرندن آيرلممقله و تعيين سكه بروسه فتحندن اون بيل صكره تاسنه تسع و عشرين ده ايدوكى تعين بولمغله بربرينه توفيقى مخالف رآى جمهوردر . » (ج ۴ ، جز ۱ ، ص ۴۲)

شو روايات مختلفه نك متفقاً اثبات ايتديكى بر نقطه مهمه واردركه ، ردوانكارى ممكن دكلدر : اوده علاءالدين بكك سلطنت و امارتدن فراغت ايمه سيدر . فراغت معلوم اولدينى اوزره كنديسنك عهده سنده اولان بر حقدن واز كچمكدر .

شيمدى بو فراغت و اختيار عزلت ، يا مقاومت ايديله ميه جك قاهر بر قوته قارشى مجبورى اولور ، يا خود عجز و اختلال شعور كچى عدم اهليت و اقتدارك تاثيريله بالرضا وقوعبولور . عجباً علاءالدين بكك سلطنت و امارتدن فراغتى ، بونلردن هانكيسنك تاثيريله اولمشدر ؟ عثمانلى مورخلرينك بالاده منقول اولان روايات متفقه سندن آكلاشيلير كه علاءالدين بك ، حقيقه عاقل ، رشيد ، تدبير و تصرف امورده يكتا بر ذات ايدى . عقل و كفايتندن ، اقتدار و اهليتندن استفاده ايتمك ايچون برادرى اورخان غازى ، كنديسنه مشاور سلطنت اتخاذايمشدى . شو حالده علاءالدين بكك سلطنت و امارتدن فراغتى خصوصنده عجزى و اختلال شعورى موضوع بحث اولاماز .

بناء عليه امير مشار اليك فراغتى و اختيار عزلتى ، ذاتنده برادرى اورخان غازى طرفندن اجرا ايديلن قاهر بر غلبه نك ، مقاومتى غير ممكن بر قوتك تاثيريله بالجبوريه واقع اولدى ديمكدر . مورخلر ، اورخان اولادينه كران كان بوجحقيقت تاريخيه يى سزديرمه مك ايچون ، بعضاً علاءالدين بكك سناً كوچوك اولديغى

درمیان ، سوکرا متفقاً مشار الیهک صوفیه مسلکئی قبول و اختیار ایتدیکنی بیان ایتملردر .

ایشته عالی چلبی ، صولاق زاده ، منجم باشی احمد افندی کبی مورخلر ایچنده صاحب شهرت و فضیلت اولان رجالک بالاده منقول اولان روایتلری ، اورخان بکک ۷۲۸ سنه سنده بروسه یه کلوب تختگاه ایدندیکنی کوسترمکده در . شو حالده علاءالدین بکک فراغیله اورخان بکک جلوسی تاریخی (۷۲۸) سنه سی اولماق اوزره کوستریله بیلیر .

ولی الدین افندی کتبخانه سنده (۲۲۹۷) نومرولو مجموعه ده « و عثمان بن ارضغن متوفا اولدی . و اوغلی غازی چلبی اورخان جلوس ایتدی ۷۲۵ الوبات فتح اولدی توابع برله ۲۷۹ بروسه فتح اولدی مرحوم ومفقورله اوخان بکک النده » . حتی خواجه سعدالدین افندیکن « وبو ایکی سردار نامدار قوجه ایلی مملکتک وسطنده اولان صمندره قلعه سنی و ولایتی تسخیر تدیرنده ایکن دولت اورخان ظاهر ایتدکده » (۲) دیمه سی ، اورخان بکک (۲۷۸) سنه سنده جلوسنی اشعار ایتدکده در . چونکه مذکور صمندره قلعه سنک اورخان دورنده فتح ایدلیدیکی مشهوردر . شایان دقدرکه اورخان بکک (۷۲۶) سنه سنده جلوس ایتدیکنی ادعا ایله دکدن سوکرا (۲۷۸) ، حتی (۲۷۹) سنه سنده بروسه یی آلوب تختگاه ایدندی دیمک ، او ادعا ایله قابل تألیف دکدر . حال بوکه وثائق شرعیه ، بروسه نک فتحندن اعتباراً عثمان غازی یه مرکز سلطنت اولدیغنی کوسترمکده در . شو حالده اورخان بکک (۷۲۶) ده جلوس ایتدی دیمک ، برادری علاءالدین بکک مخالفت و اعلان استقلال ایتدی دیمک اولور . کذلک (۷۲۸) سنه سنده بروسه یی آلوب تختگاه ایدندی دیمک ، برادری علاءالدین بکک فراغتیله مستقلاً تخت سلطنت و امارته جلوس ایتدی دیمک اولور .

علاءالدین بکک ۷۳۳ تاریخی وقیه سی ، ظلام مجهولیت آراسنه کومولش اولان بعض حقایق تاریخیه یی تنور ایتک اعتباریله پک شایان دقت بروشقه معتبره درکه ، بالاسنده کورولن خطوط قضات ایله بروسه محکمه سی سجنلنده مقید بولنسی هر درلو

(۲) تاج التواریخ . ج ۱ ص ۳۱ . ایکی سردار نامدار دیدیکی ، قوکور الب ایله ایچه قوجه بکدردر .

شبهه و تزویرن سالم اولدیغنی کوسترمکه ، کفایت ایتمکده در . وفقیه و خطوط
قضات شودر :

هذا الكتاب اتسخ بامرئ لما اعتذره الكاتب
من الوقية الاصلية بعد ما ثبت ما فيها بما هو
طريق الثبوت شرعاً وانا المقتدر الى رحمة الله تعالى
وكرمه خضر بن الياس السرايى الحاكم بمدينة الموحدین
بروسا صینت اهلها عن الحزن فلا شئ عليها
وعفی عن الموقع حقیر

هذه الصورة الوقية التي زبرت و حررت
جميع ما فيها باذنی و معرفتی وانا افقر الوری
داود بن کال المولی بمدينة بروسه المحروسه

وضح لدى و صح بین یدی جریان الحیرات
وطرأن المبرات علی وفق مازبر فی المزبور
و طبق ماسفر فی المسفور و حکمت بصحتها
ولزومها حکماً لازماً و لزوماً جازماً حرره
العبد المحتاج الى رحمة ربه اللطیف محمود بن
محمد السلطانىوکی المقلد فی ممالک
المقلد حامد الله و مصلياً علی نبيه و مسلماً

الحمد لله كاشف ظلام الظلام بنور الشريعة المضيئة ومبين الاحكام بالادلة الشرعية
و موضح الحلال والحرام بالايات العلية السنية و مظهر الاسلام بحمد سيد البرية صلى الله
عليه و على آله في كل بكرة و عشية اما بعد فان الدنيا موطن غرور لاموطن سرور
و دار بوار لادار قرار نعيمها ظل زائل و مقيمها ضيف راحل فالفاثر من جعلها
زاداً لمعاده و انفقها لاد خار زاده و الوقف حسنة تجدد فوائدها في حالي البقاء و الفناء
على ما قال سيد المرسلين و ايام المتقين صلوات الله عليه و سلامه اذا مات ابن آدم
انقطع عمله الا عن ثلاث علم ينتفع به و ولد صالح يدعوه و صدقة جارية لما وفق الله

الامير الكبير العادل المنعم المحسن المجاهد في سبيل الله قاتل الكفرة والملحدون
 عون الغزاة والمجاهدين كهف المظلومين و كنف الملهوفين علاء الدين بيك
 ادام الله خيراته حتى علم ان ما اكله الانسان فقد افناه و ما لبسه فقد ابلاه و ما
 يتصدق فقد ابقاه فوقه و حبس تقربا الى الله تعالى و ابتغاء لمرضاته و هرباً من
 عذابه الويل و طلباً لثوابه الجزيل يوم لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم
 جملة ما ذكر انه خالص حقه و في يده و تحت تصرفه الى حين صدور هذا الوقف منه
 و ذلك جميع القرية المدعوة بختال برغاز مع بقرها و اكرتها بجميع حدودها و حقوقها
 و ما يضاف و ينسب اليها و القرية المدعوة بفوطره كذلك بجميع حدودها و ما يضاف
 و ينسب اليها على الائمة و الفقراء و المساكين و وفقاً صحيحاً شرعياً محكماً و مبرماً بتلاً
 بتاً جامعاً لشرائطه حاوياً لضوابطه خالياً عن موانعه مالياً عن قواطعه لايبيع ولا
 يوهب ولا يرهن ولا يورث الا ان يرث الله الارض و من عليها و هو خير الوارثين
 و شرط ان ما يحصل منها من منفعة و غلة يصرف اولاً الى الائمة ثم الى الفقراء
 و المساكين فصار جملة ذلك توقفاً على النهج المشروح لا يأتى عليه زمان الا احكمه
 ولا يتجدد آن الا ابرمه ولا يتكرر عليه حين الا الزمه لا يغير قواعده ولا يبدل
 موارده فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه ان الله سميع عليم و اجر
 الواقف على الله فيما امه و ابتغاه و قصده و ارتضاه و جعل التولية لارشاد ابناؤه و ابنا
 ابناؤه و ابنا ابنا ابناؤه ثم لاصح اقاربه ثم لحاكم المسلمين و عين لجهته التولية من عشر
 محصولات او قافه المزبورة و طياراتها و قد حكم بصحة هذا الوقف و لزمه حاكم من
 حكام المسلمين نافذاً لحكم جائز الامر و الرسم و اشهد على جملة ما يدل خطه جماعة
 من الامناء العدول في التاريخ المورخ لسنة ثلث و ثلثين و سبعمائة الحمد لله اولاً و اخرآ
 و باطنا و ظاهراً و صلى الله على محمد و اله اجمعين . شهد بما فيه

امير على بن احمد آغا و البدر بن صولاق و قورتول (قيود و قفيه اداره سنده
 دفتر مجدد آناطولى ٢٣، صحيفه ٣٨٣) .

شو و قفيه مهمه نك خلاصة ترجمه سى شويله در : « تا كرى تعالى به حمد و شندان،
 حضرت محمد مصطفاه سلام و دعادن صوكره امير كبير عادل ، انعام و احسانى كامل،
 دين او غرنده مجاهد ربانى، ارباب كفر و الحادك دشمن جاني، دين ايجون فدا كارانه
 چالیشان غازيلرك معين عاليشانى ، ظلم و غدره او غرامشرك التجا كاهى ، فلاكت

زده لرك پناهي علاءالدين بيك ، بو وقفك صدورينه دكين تحت تملك وتصرفنده خالص ملك وحقى اولان چتال برغاز و فوطره كويليرنى كافه حدود و حقوق ومنافى وآلات زراعتلريله اماملره ، فقيرلره ، مسكينلره وقف صحيح شرعى ايله ۷۳۳ سنه سنده وقف وحبس ايدوب توليتنى عشر محصول ايله ارشد ابناسنه ونسلاً بعد نسل ارشد ابنا ابناسنه بعده اصلح اقرباسنه بعده حاكم مسلمينه شرط وتخصيص ايدوب حاكم شرعى اولان ذات ده بو وقفك تحت ولزومنه صورت قطعيه ده حكم وقرار اعطا ايتدى . دنياك صوكنه قدر بيع ، هبه ، رهن ، آخره تملك ، ميراثه ادخال ايديله مز .

شو وقف وحكم قاضيه و مندرجات وقفيه شاهد اولانلر
امير على بن احمد آغا والبدر بن صولاق وقورتول

بو وقفه حكم ايدن حاكم آدى ، وقفه نك همان اوستنده امضاسى مشهود اولان (محمود بن محمد السلطانيوكى) در . بو ذات ، (المقلد فى ممالك المقلد) وصفندن آ كلاشيلديغى اوزره او زمانك قاضيسكريدر . اك يوقايريسنده كى امضا ، بروسه قاضيسى و صوكر سلطان فاتحك قاضيسكرى اولان خواجه خيرالدين خضر افنديك و آلتنده كى امضاده (۹۴۸) ده وفات ايدن بروسه قاضيسى و صوكر نااى قره داود افنديكدر .

وقفه نك شاهدلى شايان دقتدر . برنجيسى (امير على) ديمككه مشهور اولان بىكر بىكى (على بك بن احمد آغا) در . ايكنجيسى (البدر بن صولاق) ده (طورود الب ، طورغود الب) بن صولاق حسن بك اولاجقدر . اوچنجيسى علاءالدين بكك فدا كار قوماندانلردن (قورتول بك) دركه بروسه نك شمالنده كاا (قورتول درهسى) وحوالىسى بونك آديله مشهوردر .

بو وثيقه شرعيه ، توركيه تاريخنده مجهول و مبهم قالات بعض جهتلى تنوير ايمكده در . او جهتلردن برى (علاءالدين بيك) عنوانيدر . بو عنوان اصلى ، كال صراحتله كوسترييوركه سلطان عثمان ، علاءالدين ، اورخان غازيلره ايفاي وزارت ايدن (علاءالدين پاشا) باشقادر . سلطان عثمانك مستشار وخلقى اولان (علاءالدين بيك) ده باشقادر .

علاءالدین پاشا ، حاجی کمال‌الدین اوغلو انخی (علاءالدین علی پاشا) در .
علاءالدین بکک آدی علی دکل ، عرب مورخلرینک قیدینه کوره (اردن) در .
وزیر اولان (علاءالدین پاشا) نک آدی ده علیدر .

ایشته بو وثیقه شرعیه‌نک تنویری سایه‌سنده تورک مورخلرینخی حیرت و اختلافه
دوشورن ایکی مسئلهء تاریخیه کندیلکنندن حل ایدلمش اولور : برنجیسی سلطان
اورخانک تکلیف ایتدیکی وزارتق قبول ایدن ، بالاده بر قسمی عرض ایدیلن
اسبرجه خاتونک وقفیه‌سنده مندرج سلطان عثمانک وزیر (علاءالدین علی پاشا) در ؛
قبول ایتمین ده سلطان عثمانک بویوک شهزاده‌سی بو (علاءالدین بیک) در . ایکنجیسی
تورکیه تاریخلرنده فرض و قبول ایدلدیکی کبی سلطان عثمانک وزیر (علاءالدین
علی پاشا) مخدوم و شهزاده‌سی دکلدیر . مستشاری ، وکیل اموری ، ولی عهدی
اولان مخدومی (علاءالدین بیک) ده وزیر اولان (علاءالدین علی پاشا) دکلدیر .
مورخلر ، بو ایکی علاءالدینی برلشدیرمکه اختلافه میدان ویرمشلردر .

بو وثیقه شرعیه‌نک تنویر ایتدیکی مجهول ومبهم جهتلردن بری ده ، علاءالدین
بیکک بویوک بر نفوذ صاحی اولمسیدر . علاءالدین بیکه اورخان غازینک حیات
ونفوذی زماننده یازیلان اوصاف عالیه ، وقفیه‌ده منظور اولدیغی اوزره « الامیر
الکبیر العادل المنعم المحسن المجاهد فی سبیل الله قاتل الکفرة والملحدین عون الغزاة
والمجاهدین کھف المظلومین وکھف الملهوفین » در .

شو صفات عالیه ، کمال وضوح ایله دلالت ایدیورکه علاءالدین بیک ، تورک
مورخلرینک ظن و توصیف ایتدکلی کبی « تارک دولت دنیا » و « زهد و صلاحله
انکشت نما » « درجه و لایته ایرمش بر مجذوب خدا » دکلدی . احقاق حقه ،
امداد مظلومینه ، اغاثه فلاکتزدکانه مقتدر بر امیر کبیر ایدی .

سلطان اورخانک قیود وقفیه اداره‌سنده استانبول دفتر خامسنگ (۹۹) نحی
صحیفه‌سنده مقید (۷۶۱) تاریخلی وقفیه‌سی دیباجه‌سنده « اما بعد تحقیقاً امیر کبیر
کبرا ملک ملوک امرا ، دیدکدن صوکرا » اورخان الغازی بن الامیر الکبیر المعظم
الایثار الخطیر المنفخم عثمان « دیه مسطوردر .

امیر مشارالیهک وقفیه‌سنده مندرج صفات عالیه امارتله اتصافدن آ کلاشیلرکه ،
برادری اورخان غازی (۷۲۸) سنه‌سنده بروسه‌یه کیروب مجلس ملی حضورنده
نائل امارت اولمشدر .

غازى علاء الدين بك ، برادرينك شوحر كتندن متأثر اولمادى . پدرينه اولدينى كچي ، برادرينه ده مشاور سلطنت حالده ياشادى . عقل و تدبيرى سايه سنده امارتى زماننده كى نفوذ و حرىتنى محافظه ايتدى . محاربات و غزواته فعلاً اشتراك ايدهرك علو جنبانى و حميت دينيه سنى كوستردى .

منجم باشى احمد افنديك و نشانجى محمد بكك و بردكلى معلوماتدن آكلاشيليركه ، علاء الدين بيك ، بروسه نك غرب طرفنده تورك فتوحاتى ايلرى كوتورمكه مأمور اولان فرقه عسكرىه سردارى اولدينى ائشاده املا كنى بروسه ده بنا ايلديكى خيرات شريفه سنه وقف و وقفه سنى تنظيم ايدهرك عازم غزا و جهاد اولدى . حرباً چناق قلعه بوغازينه قدر كيتدى . بيغا محاربه سنده شهيداً دار بقايه ارتحال ايتدى .

بالاده نشانجى محمد بكك « علاء الدين پاشا و فاتش در بيغا » و منجم باشى احمد افنديك « حياتنده برچنكده شهيد اولمشدر رحمة الله عليه » روايتلى بو صورتله جمع و تلفيق ايديله بيلير . امير مشار اليهك تاريخ شهادت و انتقالى ، بالاده منقول اولان زعيم محمد بكك « بو احوال واقع اولينجق حلال مشكلات على پاشا برادر اورخان دار آخرته رحلت ايدوب اورخان غازى وحيد قالدى . واندن اورخان غازى توكل خدا ايدوب جند اسلام ايله قلعه ازنيق اوستنه يور يوب » روايتندن آكلاشيليركه ، (۷۳۰) سنه سيدر . چونكه ازنيقك (۷۳۰) سنه سنده فتح ايدلديكى مشهوردر .

علاء الدين بكك وقفه سنى ، ايشته بوروايتى ده تصحيح ايديبور . چونكه (۷۳۳) سنه سنده وقفه سنى تنظيم ايدن ، البته برحيات اولور . شوحالده مشار اليهك ارتحال و شهادتى ، ۷۳۳ سنه سنندن صوكر اولماسى ضروريدر . تاريخ ارتحالنه دائر شيمدى يه قدر بر قيد صريحه تصادف ايديله مدى .

علاء الدين بك ، بروسه ده پدى سلطان عثمانك تر به سنده مدفوندر . بروسه ده قلعه ايچنده ايكي مسجدى و كوكوردلده بر مسجدى و زاويه سى و عمارتى مشهوردر . اولاد و احفادى اوقاف شريفه سنه متولى اولمشدردر .

منجم باشى احمد افنديك ديديكى كچي : بروسه ده قالان اولاد و احفادينه سلاطين عثمانيه اكرام ايدر لردى . « عاشق پاشا زاده ديوركه : « تا بو زمانه دكين اولادندن واردى . « تبعات طاجرانمله ثابتدركه ، اولادندن علاء الدين بك بن خضر بك بن تيمور اسماعيل بك ۸۴۳ سنه سنده برحيات ايدى .